

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 12 iulie 2007

în Cauza SC Ruxandra Trading SRL împotriva României

(Cererea nr. 28333/02)

Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție.

Poate suferi modificări de formă.

În Cauza SC Ruxandra Trading SRL împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Domnii B.M. Zupančič, președinte,

C. Bîrsan,

Doamnele E. Fura-Sandström,

A. Gyulumyan,

Domnul David Thor Björgvinsson

Doamnele I. Ziemele,

I. Berro-Lefevre, judecători,

și domnul S. Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 21 iunie 2007,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 28333/02, introdusă împotriva României, prin care o societate de drept român, constituită în 1996, Ruxandra Trading (*societatea reclamantă*), a sesizat Curtea la data de 18 iulie 2002 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Societatea reclamantă este reprezentată de doamna Ruxandra Awad, avocat din București. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de co-agentul guvernamental, doamna Ruxandra Pașoi, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. Societatea reclamantă se plânge, în temeiul [art. 6](#) din Convenție, de neexecutarea de către Primăria București a unei sentințe judecătorești definitive de condamnare la eliberarea unei autorizații de construcție permanentă și la acordarea unui teren în concesiune. Ea vede de asemenea în asta o atingere adusă dreptului său la respectarea bunurilor sale, în temeiul [art. 1](#) din Protocolul nr. 1 la Convenție.

4. La 24 octombrie 2003 Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Prevalându-se de dispozițiile [art. 29](#) alin. 3, ea a decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Societatea reclamantă este o societate cu răspundere limitată constituită în 1996 și având sediul în București.

A. Cereri de eliberare a unei autorizații de construire

6. La 28 septembrie 1996 societatea reclamantă a închiriat un teren de 9.550 m², situat la nr. 33 în strada Tipografilor în București și aparținând Primăriei București.

7. În 1996 societatea reclamantă a obținut un certificat de urbanism pentru construirea pe terenul respectiv a unui centru comercial. La 26 septembrie 1996 Primăria a eliberat societății reclamante o autorizație de construire valabilă pe o perioadă de șase luni. Atât certificatul de urbanism cât și autorizația de construire au fost eliberate de Consiliul general București (« consiliul general ») și semnate de Primarul General al Municipiului București. La 11 martie 1997 societatea reclamantă a obținut avizul Agenției de protecție a mediului înconjurător de construire a centrului comercial.

8. La 24 februarie 1997 contractul de închiriere a fost reînnoit pe o perioadă de șase luni; o clauză din contract prevedea că putea fi prelungit din șase în șase luni. La 24 august 1997 acest contract a fost reînnoit automat.

1. Acțiune în evacuare împotriva societății reclamante

9. La 8 decembrie 1998 Primăria Generală București (« Primăria ») a sesizat Judecătoria București cu o acțiune împotriva societății reclamante în evacuare de pe terenul în cauză pe motiv că contractul de închiriere nu fusese prelungit și că nu dispunea de un titlu pentru a ocupa terenul. Printr-o sentință definitivă din 7 mai 1999 instanța a

respins acțiunea pe motiv că contractul fusese reînnoit în mod tacit pe o durată nedeterminată.

2. Acțiune vizând condamnarea Primăriei să elibereze societății reclamante o autorizație de construire

10. Printr-o hotărâre definitivă din 14 septembrie 1998 Curtea de Apel București a condamnat Primăria să elibereze societății reclamante o nouă autorizație de construire pe același teren.

11. La 8 noiembrie 1999 Primăria a eliberat societății reclamante o autorizație provizorie de construire pe o perioadă de 12 luni, cu condiția de a distruge construcția în una din condițiile următoare: modificarea planului de folosință a terenului, schimbarea situației juridice a terenului, cererea expresă a Primăriei de a demola construcția, neplata din partea reclamantei a taxelor aferente terenului.

12. Printr-o hotărâre administrativă din 4 mai 2000 Primăria a modificat planul de folosință privind terenul în litigiu.

3. Acțiune în anulare a autorizației de construcție din 8 noiembrie 1999.

13. Printr-o hotărâre din 8 iunie 2000 Curtea de Apel București a anulat autorizația din 8 noiembrie 1999 și a condamnat Primăria să elibereze societății reclamante o autorizație de construcție permanentă, precum și să încheie cu ea un contract de concesiune asupra terenului litigios.

14. Primăria a înaintat recurs, menționând că societatea reclamantă nu putea obține o autorizație de construcție în condițiile în care nu era nici proprietarul nici concesionarul terenului și că în orice caz Primăria nu era competentă să decidă asupra concesiunii terenului.

15. Deși a fost citată legal pentru plata taxei de timbru privind procedura de recurs, Primăria nu a făcut-o. Printr-o hotărâre din 18 septembrie 2000 Curtea Supremă de Justiție a anulat recursul Primăriei pentru neplata taxei de timbru.

B. Demersuri pentru executarea hotărârii din 8 iunie 2000

16. La 8 iunie 2000 societatea reclamantă a cerut Primăriei executarea hotărârii din 8 iunie 2000, precum și anularea hotărârii Primăriei din 4 mai 2000 pe care o considera contrară hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea sa.

17. Printr-o sentință din 29 iunie 2000, la cererea societății reclamante, Curtea de Apel București a anulat hotărârea Primăriei din 4 mai 2000. Printr-o sentință definitivă din 27 noiembrie 2000 Curtea Supremă de Justiție a anulat recursul Primăriei împotriva acestei sentințe, pe motiv că aceasta nu avea calitatea să introducă un asemenea recurs, această competență revenind Consiliului general.

18. Printr-o scrisoare din 16 martie 2001, ca răspuns la cererea societății reclamante de executare a hotărârii din 8 iunie 2000, Primăria a informat-o că contractul de concesiune va fi încheiat după evaluarea și clarificarea situației juridice a terenului precum și plata de către societatea reclamantă a taxei anuale de concesiune.

19. La 21 martie 2001, la cererea Primăriei, Direcția Generală a Investițiilor și Achizițiilor Publice a Primăriei informat-o pe aceasta din urmă că în temeiul dispozițiilor Legii nr. 69/1991 privind administrația publică locală concesiunea terenurilor trebuia să urmeze o procedură specială de licitație publică și că, prin urmare, terenul nu putea fi concesiionat societății reclamante.

20. Neobținând executarea de bunăvoie a hotărârii din 8 iunie 2000, societatea reclamantă a trimis, prin intermediul unui executor judecătoresc, o nouă scrisoare Primăriei, la 6 martie 2002, solicitând executarea hotărârii înainte de 15 martie 2002.

C. Acțiune vizând condamnarea societății reclamante la înlăturarea construcției existente pe terenul litigios

21. La 9 iunie 2003 Primăria a somat societatea reclamantă să înlătore clădirea pe care o construisese pe terenul litigios în baza autorizației de construcție din 26 septembrie 1996 și 8 noiembrie 1999.

22. Societatea reclamantă a sesizat Judecătoria cu o contestație la executarea acestei somații. Primăria nu a depus observații în sprijinul apărării. Printr-o sentință din 2 octombrie 2003 instanța a admis contestația societății reclamante și a anulat somația, pe motiv că beneficia de o hotărâre definitivă de condamnare a Primăriei să-i elibereze o autorizație de construire definitivă pentru aceste construcții.

23. La recursul Primăriei, printr-o hotărâre definitivă din 12 noiembrie 2004, Tribunalul București a confirmat sentința, pe motiv că Primăria nu beneficia de un titlu executoriu pentru a cere demolarea construcțiilor.

D. Acțiune în stabilirea unei amenzi

24. În 2003 societatea reclamantă a sesizat Judecătoria București cu o cerere de executare silită a hotărârii din 8 iunie 2000. Printr-o sentință preliminară din 21 august 2003 instanța a respins acțiunea ca inadmisibilă, pe motiv că obligația care revenea Primăriei nu putea fi realizată de o altă persoană și că singura modalitate de a o constrânge pe aceasta să respecte sentința în cauză era de a o condamna la plata unei

amenzi. În urma recursului societății reclamante, printr-o hotărâre definitivă din 27 noiembrie 2003, Tribunalul București a confirmat această sentință.

25. La 7 octombrie 2003 societatea reclamantă a sesizat Judecătoria București cu o acțiune împotriva Primăriei privind condamnarea acesteia la plata unei amenzi. Printr-o sentință din 19 decembrie 2003 instanța a respins acțiunea sa, pe motiv că această condamnare putea fi cerută în fața instanței care a ordonat executarea silită a respectivei sentințe. Or, deoarece în cazul în speță, instanța declarase inadmisibilă cererea de executare silită, cererea de condamnare a Primăriei la plata unei amenzi era neîntemeiată.

E. Acțiune în anulare a hotărârii Consiliului General din 26 aprilie 2005 și a autorizației de dezafectare din 23 iunie 2005

26. Printr-o hotărâre din 26 aprilie 2005 Consiliul General a acordat Ambasadei Franței dreptul de a folosi gratuit (*folosință gratuită*) un teren de 17.470 m² din care făcea parte terenul în litigiu, pentru a construi pe el un liceu. În hotărâre se menționa că pe teren nu se afla nicio construcție.

27. La 23 mai 2005, bazându-se pe dispozițiile Legii nr. 29/1991 privind contenciosul administrativ, societatea reclamantă a cerut Consiliului general și Primăriei să revoce hotărârea din 26 aprilie citată anterior.

28. La 23 iunie 2005, la cererea societății reclamante, prefectul a cerut Primăriei să găsească o soluție pentru a executa hotărârea din 8 iunie 2000.

29. În aceeași zi, pentru a asigura executarea hotărârii din 26 aprilie 2005, Primăria a eliberat o autorizație de dezafectare a construcției pe care societatea reclamantă o ridicase pe terenul litigios, costul operațiunii revenind acesteia din urmă.

30. La 27 iunie 2005 reclamanta a sesizat Tribunalul București cu o acțiune împotriva Primăriei în anulare a autorizației de dezafectare din 23 iunie 2005 și cu o acțiune împotriva Consiliului general în anulare a hotărârii din 26 aprilie 2005.

1. Acțiune în anulare a autorizației de dezafectare din 23 iunie 2005

31. La 12 iulie 2005 societatea reclamantă a fost informată de Primărie că autorizația de dezafectare din 23 iunie 2005 fusese executată la 24 și 27 iunie 2005, că construcția ridicată pe teren fusese depozitată într-un spațiu aparținând Primăriei și că era invitată să o recupereze.

32. Printr-o sentință din 16 decembrie 2005 Tribunalul București a respins acțiunea societății reclamante, pe motiv că construcția în cauză fusese realizată în baza autorizației de construire provizorie care permitea autorităților să ordone demolarea fără nicio altă formalitate prealabilă. În plus, instanța a constatat că Primăria era proprietarul terenului care fusese pus la dispoziția Ambasadei Franței.

33. Instanța a reținut de asemenea că deși hotărârea din 8 iunie 2000 a ordonat eliberarea unei autorizații de construire definitivă societății reclamante, un asemenea document nu putea fi eliberat decât cu respectarea tuturor dispozițiilor legale. Or, conform Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, numai proprietarul terenului putea cere eliberarea unei asemenea autorizații, condiție pe care societatea reclamantă nu o îndeplinea în măsura în care nu obținuse dreptul de concesiune asupra terenului.

34. Societatea reclamantă a formulat un recurs împotriva acestei sentințe, menționând că construcția în cauză fusese ridicată în baza unei autorizații de construire provizorie și că o hotărâre judecătorească definitivă condamnase autoritățile să-i elibereze

o autorizație permanentă pentru aceeași construcție. Ea a menționat de asemenea că hotărârea din 8 iunie 2000 care condamnă Primăria să încheie contractul de concesiune nu fusese executată.

35. Printr-o hotărâre definitivă din 11 mai 2006, Curtea de Apel București a anulat autorizația de dezafectare în cauză. Ea a reținut că:

“în temeiul sentinței din 8 iunie 2000, devenită definitivă, autoritatea publică era obligată, pe de o parte, să elibereze o autorizație definitivă de construire și, pe de altă parte, să demareze procedura necesară pentru concesiunea terenului (...). Ordonând demolarea construcției ridicată pe baza unei autorizații provizorii de construire și pentru care era codamnată printr-o hotărâre judecătorească definitivă să elibereze o autorizație de construire definitivă, Primăria București a abuzat de puterile sale în calitate de autoritate publică locală autonomă, (...), lezând interesele legitime ale reclamantei.”

2. Acțiune în anulare a hotărârii Consiliului general din 26 aprilie 2005

36. Printr-o sentință din 22 decembrie 2005, Tribunalul București a respins acțiunea societății reclamante în anularea hotărârii Consiliului general din 26 aprilie 2005. Instanța a reținut că hotărârea din 8 iunie 2005, care viza o *obligatie intuitu personae*, nu fusese executată în termenul legal de trei ani și că în prezent societatea reclamantă era decăzută din dreptul său de a cere executarea acesteia.

37. Societatea reclamantă a formulat un recurs, menționând ilegalitatea hotărârii contestate. În observațiile de răspuns Consiliul general a relevat că societatea reclamantă nu avea niciun drept asupra terenului în cauză și că hotărârea din 8 iunie 2000 fusese pronunțată împotriva Primăriei și că prin urmare nu era competent să o execute.

38. Printr-o hotărâre definitivă din 11 septembrie 2006 Curtea de Apel București a admis recursul societății reclamante și a anulat hotărârea din 26 aprilie 2005 în partea sa privind terenul de 9.550 m². Curtea de apel a constatat că obligația *intuitu personae* de a executa hotărârea din 8 iunie 2000 revenea unei autorități publice și că Consiliul general nu putea invoca lipsa de competență pentru a o executa în măsura în care autoritățile, și anume Consiliul local și Primăria, făceau parte din administrația municipiului București. Ea a considerat de asemenea că în măsura în care societatea reclamantă beneficia de o hotărâre definitivă de condamnare a autorităților publice să încheie cu ea un contract de concesiune, aceste autorități nu puteau atribui terenul unei alte instituții.

39. Printr-o hotărâre din 19 februarie 2007 Curtea de Apel București a respins contestația în anulare formulată de Consiliul general împotriva hotărârii din 11 septembrie 2006 citată anterior.

40. Din actele prezentate de societatea reclamantă reiese că hotărârea din 8 iunie 2000 a rămas în continuare neexecutată. Printr-o scrisoare din 20 martie 2007 Guvernul a informat Curtea că Primăria București deținea proprietatea și posesia terenului litigios.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

41. Legea nr. 69/1991 privind administrația publică locală

Articolul 5 alin. 1

« Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comune și orașe sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive (...) »

Articolul 44 alin. 1

« Primarul îndeplinește următoarele atribuții principale:

a) asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției și ale legilor țării (...) ale hotărârilor consiliului județean;

b) asigură executarea hotărârilor consiliului local (...);

t) emite avizele, acordurile și autorizațiile prevăzute de lege. »

42. Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții și unele măsuri pentru realizarea locuințelor.

Articolul 2

« Autorizația de construire constituie actul de autoritate al administrației publice locale pe baza căruia se asigură aplicarea măsurilor prevăzute de lege, referitoare la amplasarea, proiectarea, executarea și funcționarea construcțiilor. »

Articolul 10

« 1. Terenurile aparținând domeniului privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, destinate construirii, pot fi vândute, concesionate ori închiriate prin licitație publică, potrivit legii, în condițiile respectării prevederilor documentațiilor de urbanism și de amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii (...) »

« 2. Concesionarea se face pe bază de oferte prezentate de către solicitanți, cu respectarea prevederilor legale, inclusiv cele ale prezentului capitol, urmărindu-se valorificarea superioară a potențialului terenului. »

Articolul 12

« Prin excepție de la prevederile art. 10, terenurile destinate construirii se pot concesiona fără licitație publică, în următoarele situații: (...) »

b) pentru realizarea de obiective de utilitate publică sau de binefacere, cu caracter social, fără scop lucrativ, altele decât cele care se realizează de către colectivitățile locale pe terenurile acestora, cu plata taxei de redevență stabilite potrivit legii. »

43. Legea nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor

Articolul 1 alin. 2

« Concesionarea se face în baza unui contract prin care o persoană, numită concedent, transmite pentru o perioadă determinată, de cel mult 49 de ani, unei alte persoane, numită concesionar, care acționează pe riscul și pe răspunderea sa, dreptul și obligația de exploatare a unui bun, a unei activități sau a unui serviciu public, în schimbul unei redevențe. »

Articolul 5

« (...) Consiliul local are calitatea de concedent, în calitate de reprezentant al orașului sau comunei în privința concesionării bunurilor proprietate publică sau privată ale acesteia. »

Articolul 10

« Concesionarea unui bun, a unei activități sau a unui serviciu public se realizează prin licitație publică sau prin negociere directă, conform prevederilor prezentei legi. »

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a art. 6 alin. 1 din Convenție

44. Invocând [art. 6 alin. 1](#) din Convenție, societatea reclamantă se plânge că refuzul autorităților competente de a se conforma hotărârii din 8 iunie 2000 a Tribunalului București a încălcat dreptul său la un tribunal. [Art. 6 alin. 1](#) din Convenție prevede următoarele :

"Orice persoană are dreptul la judecarea echitabilă a cauzei sale (...) de către o instanță independentă și imparțială (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)"

A. Asupra admisibilității

45. Curtea constată că cererea nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și o declară deci admisibilă.

B. Asupra fondului

1. Argumentele părților

46. Guvernul subliniază că, deși executarea unei hotărâri trebuie considerată ca făcând parte integrantă din « proces » în sensul [art. 6](#) din Convenție (*Hornsby împotriva Greciei*, Hotărârea din 19 martie 1997, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-II, paragraful 41), există circumstanțe care justifică neexecutarea în natură a unei obligații impuse printr-o hotărâre judecătorească definitivă, fără ca neexecutarea să constituie încălcarea articolului. Conform opiniei sale, este vorba în acest caz despre o imposibilitate obiectivă de executare, datorată faptului că hotărârea din 8 iunie 2000 a fost pronunțată împotriva unei autorități publice care nu este competentă să asigure executarea sa.

47. În privința părții din sentință care condamnă Primăria să elibereze societății reclamante o autorizație de construire permanentă, Guvernul menționează că există o dezbatere în plan intern în privința interpretării acordate hotărârii: în opinia Primăriei, articolul 2 din Legea nr. 50/1991 prevede numai autorizațiile de construire fără a face distincția între autorizațiile « provizorii » și « permanente ». Prin urmare, Primăria nu

putea fi condamnată decât să elibereze o autorizație de construire pur și simplu și nu o autorizație de construire permanentă a cărei existență nu era prevăzută de lege.

48. De asemenea, Guvernul menționează că, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, competența de a acorda o concesiune asupra terenurilor revenea Consiliului general și nu Primăriei. De altfel, instanța nu a precizat regimul juridic al acestei concesiuni, fapt ce făcea dificilă executarea sa.

49. Societatea reclamantă contestă poziția Guvernului. În opinia sa, punctul de plecare al atingerilor aduse dreptului său îl reprezintă neexecutarea sentinței din 14 septembrie 1998, ceea ce aconvins-o să sesizeze instanțele naționale cu acțiunea care a condus la hotărârea din 8 iunie 2000.

50. Ea consideră că refuzul Primăriei de a executa sentința din 8 iunie 2000 nu se justifică printr-o imposibilitate obiectivă. În privința refuzului său de a elibera o autorizație de construire permanentă, reclamanta menționează că acest caracter « permanent » vizează construcția și nu actul administrativ și că în temeiul art. 44 alin. 1 din Legea nr. 69/1991 privind administrația publică locală, Primăria era competentă să elibereze o asemenea autorizație.

51. În ceea ce privește refuzul Primăriei de a încheia contractul de concesiune, societatea reclamantă menționează că în temeiul articolelor 44 alin. 1 b) și 5 alin. 1 din Legea nr. 69/1991, Consiliul local îndeplinea funcția de autoritate de deliberare și Primăria pe cea de autoritate de executare. Or, în speță, hotărârea Consiliului local asupra concesiunii terenului a fost înlocuită prin hotărârea din 8 iunie 2000. Prin urmare, Primăria, în calitatea sa de autoritate de execuție, era obligată să se conformeze fără a putea pune în discuție autoritatea de lucru judecat a sentinței citate anterior. De altfel,

reclamanta constată că Legea nr. 219/1998 a reunit dispozițiile legale de reglementare a contractului de concesiune. În opinia sa, contractul de concesiune în cauză ar fi reglementat de Legea nr. 50/1991 combinat cu dispozițiile pertinente ale Legii generale nr. 219/1998.

2. *Aprecierea Curții*

52. Curtea amintește că dreptul la un tribunal garantat de [art. 6 alin. 1](#) din Convenție ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperantă în detrimentul unei părți. Executarea unei sentințe, a oricărei instanțe, trebuie considerată ca făcând parte integrantă din « proces » în sensul [art. 6](#). Curtea a recunoscut deja că protejarea efectivă a justițiabilului și restabilirea legalității implică obligația pentru administrație de a se adapta la o sentință sau o hotărâre pronunțată de cea mai înaltă instanță administrativă a statului în materie (*Hornsby*, citat anterior, paragraful 40 și următoarele și *Karahalios împotriva Greciei*, nr. 62503/00, paragraful 29, 11 decembrie 2003).

53. În plus, Curtea subliniază importanța deosebită pe care o are executarea hotărârilor judecătorești în contextul contenciosului administrativ (a se vedea *Iera Moni Profitou Iliou Thiras împotriva Greciei*, nr. 32259/02, paragraful 34, 22 decembrie 2005). Cu toate acestea, dreptul la un tribunal nu poate obliga un stat să execute fiecare sentință cu caracter civil oricare ar fi și oricare ar fi împrejurările (*Sanglier împotriva Franței*, nr. 50342/99, paragraful 39, 27 mai 2003).

54. În acest caz nu se contestă faptul că hotărârea din 8 iunie 2000 de condamnare a Primăriei să încheie cu societatea reclamantă un contract de concesiune și să-i elibereze o autorizație de construire permanentă nu a fost nici executată *ad literam*, nici anulată sau

modificată în urma exercitării unei căi de atac prevăzută de legea internă. Or, Primăria este parte integrantă din administrația care constituie un element al statului de drept, interesul său identificându-se cu cel al unei bune administrări a justiției. Așadar, dacă administrația refuză sau omite să execute o hotărâre ori întârzie în executarea acesteia, garanțiile art. 6 de care a beneficiat justițiabilul în fața instanțelor judecătorești își pierd rațiunea de a fi (*Hornsby*, citat anterior, paragraful 41).

55. Curtea constată că, în ciuda hotărârilor judecătorești favorabile societății reclamante, Primăria a continuat să se opună executării hotărârii din 8 iunie 2000, pe motiv că instanțele naționale nu interpretaseră corect dispozițiile dreptului intern aplicabile în materie și că hotărârea în cauză era neclară. A accepta acest argument ar echivala cu a admite că, în cazul în speță, administrația s-ar putea sustrage executării unei hotărâri judecătorești, invocând pur și simplu interpretarea incorectă a legii interne din partea instanțelor naționale, repunând astfel în discuție fondul cauzei (*mutatis mutandis*, *Ioannidou-Mouzaka împotriva Greciei*, nr. 75898/01, paragraful 33, 29 septembrie 2005). Or, acțiunile sau omisiunile administrației în urma unei hotărâri judecătorești nu pot avea drept consecință nici împiedicarea, nici, cu atât mai puțin, repunerea în discuție a fondului acestei hotărâri (*Immobiliare Saffi împotriva Italiei* [GC], nr. 22774/93, paragraful 74, CEDO 1999-V).

56. De asemenea, Curtea amintește că nu-i revine sarcina de a confirma sau a infirma conținutul unei hotărâri judecătorești interne. Ea nu poate totuși să nu constate situația juridică stabilită de ea între părți. În această privință ea remarcă faptul că, chiar și presupunând că ar fi existat o divergență de interpretare la nivel intern în privința cadrului legal de reglementare a încheierii unui contract de concesiune, instanțele naționale au

considerat, bazându-se pe dovezile prezentate de părți, că acest contract trebuia încheiat și că autorizația de construire trebuia eliberată societății reclamante. În consecință, pe baza principiului supremației dreptului într-o societate democratică, Curtea consideră că hotărârea definitivă pronunțată de instanțele naționale prevalează și că autoritățile administrative erau obligate să se conformeze în întregime (*Pânteia împotriva României*, nr. 5050/02, paragraful 35, 15 iunie 2006). De altfel, ea constată că autoritățile administrative nu au considerat necesar să conteste în mod întemeiat această sentință în fața instanțelor naționale (a se vedea paragraful 15 de mai sus).

57. Deși Curtea admite, împreună cu Guvernul, că există circumstanțe care justifică neexecutarea în natură a unei obligații impuse de o hotărâre judecătorească definitivă, ea consideră că statul nu se poate prevala de o atare justificare fără să fi informat în prealabil societatea reclamantă, prin intermediul unei hotărâri judecătorești, asupra imposibilității de a executa ca atare obligația inițială, mai ales când acționează în dublă calitate, de deținător al forței publice și de debitor al obligației (a se vedea *Costin împotriva României*, nr. 57810/00, paragraful 57, 26 mai 2005). Or, în prezenta cauză, instanțele naționale au considerat că autoritățile administrative erau obligate să execute hotărârea din 8 iunie 2000 și nu au constatat existența unei « imposibilități obiective » care ar putea justifica refuzul lor de a executa această hotărâre (a se vedea paragrafele 35 și 38 de mai sus).

58. De altfel, Curtea amintește că a considerat deja că ar fi exagerat să se ceară unui reclamant care a obținut o hotărâre judecătorească definitivă împotriva statului să intenteze din nou acțiuni împotriva autorității pentru a obține executarea obligației în cauză (a se vedea, *Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, paragraful 19, 27 mai 2004).

59. Curtea constată de asemenea că, deși prin hotărârea din 26 aprilie 2004 Consiliul general a pus terenul litigios la dispoziția Ambasadei Franței la București, această hotărâre a fost anulată în partea sa privind terenul în litigiu prin hotărârea definitivă din 11 septembrie 2006 și că Ambasada Franței nu se află în posesia terenului. În plus, așa cum reiese din informațiile oferite de Guvern, administrația municipiului București deține în prezent proprietatea și posesia terenului. În consecință, eventuala imunitate diplomatică a Ambasadei Franței nu ar putea împiedica, în speță, executarea hotărârii din 8 iunie 2000 (*a contrario, Manolescu și Dobrescu împotriva României* (decizie), nr. 60861/00, paragraful 77, CEDO 2005-VI).

60. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a concluziona că comportamentul autorităților naționale, în privința executării hotărârii din 8 iunie 2000, a adus atingere dreptului la un tribunal al societății reclamante așa cum este garantat de art.6 alin. 1 din Convenție.

Prin urmare acest articol s-a încălcat.

II. Asupra pretensei încălcări a [art. 1](#) din Protocolul nr. 1 la Convenție

61. Societatea reclamantă consideră că neexecutarea de către autoritățile naționale a hotărârii din 8 iunie 2000 a adus atingere dreptului său la respectarea bunurilor sale, garantat de [art. 1](#) din Protocolul nr. 1 care prevede următoarele:

"Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor."

A. Asupra admisibilității

62. Curtea constată că cererea nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și o declară deci admisibilă.

B. Asupra fondului

1. Argumentele părților

63. Guvernul menționează că în speță hotărârea pronunțată în favoarea societății reclamante nu a făcut să apară în patrimoniul său nici un drept de proprietate, nici o creanță constituită, ci, în cel mai bun caz, o « speranță » legitimă de a putea obține concesionarea terenului în litigiu. În plus, în măsura în care instanța nu a precizat în sentința sa temeiul juridic al contractului de concesiune, și anume Legea nr. 50/1991 sau Legea nr. 219/1998, societatea reclamantă ar fi trebuit să-i ceară să-și interpreteze hotărârea.

64. Guvernul consideră că ingerința atribuită autorităților române, și anume întârzierea în executarea sentinței în cauză, este justificată. În opinia sa, ingerința era prevăzută de lege, și anume legile nr. 69/1991, 50/1991 și 219/1998 și urmarea un scop legitim, în acest caz protejarea interesului general al comunității. De altfel, el consideră că ingerința era proporțională cu scopul urmărit, ținând cont de marja amplă de apreciere de care beneficiază statele în materie de urbanism și de faptul că societatea reclamantă nu a fost niciodată privată de drepturile acordate prin hotărârea din 8 iunie 2000.

65. Societatea reclamantă contestă afirmația Guvernului. Ea constată că neexecutarea hotărârilor din 14 septembrie 1998 și 8 iunie 2000 a adus atingere dreptului său de a folosi terenul în cauză precum și construcția pe care o ridicase pe acest teren.

66. Ea consideră că o acțiune în interpretare a hotărârii nu se impunea în măsura în care dispozitivul era clar și, în orice caz, acțiunea ar fi fost respinsă drept tardivă de instanțele naționale. În opinia societății reclamante autoritățile române se bazează pe o dezbatere lingvistică pentru a acorda o legitimitate neexecutării. Deși Primăria a menționat interpretarea sa în procedura internă, aceasta nu a fost reținută de instanțele naționale (a se vedea paragrafele 35 și 38 de mai sus).

67. De asemenea, societatea reclamantă relevă că neexecutarea nu este datorată unui nou plan de urbanism, în măsura în care proiectul care condusesese la anularea certificatului său de construire a fost anulat de instanțele naționale prin hotărârea din 29 iunie 2000. Ea indică faptul că din 1996 nu s-a efectuat nicio modificare la proiectul de urbanism.

68. În final, societatea reclamantă estimează că executarea hotărârii din 8 iunie 2000 într-un viitor apropiat este mai mult decât incertă, în măsura în care acțiunile sale în vederea constrângerii autorităților locale de a o respecta au fost respinse până în prezent de instanțele naționale ca inadmisibile sau neîntemeiate.

2. Aprecierea Curții

69. Curtea amintește că pentru a stabili dacă societatea reclamantă dispunea de un « bun » în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1, ea trebuie să cerceteze dacă hotărârea din 8 iunie 2000 a făcut să apară în capătul său de acuzare o creanță suficient stabilită pentru a

fi exigibilă (a se vedea *Rafinăriile grecești Stran și Stratis Andreatis împotriva Greciei*, Hotărârea din 9 decembrie 1994, seria A nr. 301-B, pag. 84, paragraful 59).

70. În acest caz, hotărârea din 8 iunie 2000 a condamnat administrația să încheie cu societatea reclamantă un contract de concesiune și să-i elibereze o autorizație de construcție definitivă pentru imobilul pe care îl construise deja pe acest teren.

71. Curtea a considerat deja că dreptul de a practica o activitate în baza unui contract de concesiune constituie un « bun » în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Posti și Rahno împotriva Finlandei*, nr. 27824/95, paragraful 76, CEDO 2002-VII). În opinia Curții, nu e nicio îndoială că obligațiile ce decurg din hotărârea definitivă din 8 iunie 2000 capătă un caracter patrimonial de constituire a unui « bun », în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea, de asemenea, *mutatis mutandis*, *Beyeler împotriva Italiei* [GC], nr. 33202/96, paragraful 105, CEDO 2000-I). Această dispoziție este deci aplicabilă în cazul în speță.

72. Nu se contestă că hotărârea din 8 iunie 2000 nu a fost executată în conformitate cu dispozitivul său și că neexecutarea sa se atribuie în exclusivitate autorităților administrative competente. Reiese că imposibilitatea pentru societatea reclamantă de a obține executarea sa reprezintă un amestec în dreptul său la respectarea bunurilor.

73. Curtea constată că hotărârea în cauză era definitivă și obligatorie și nu cerea nicio altă măsură de execuție. În privința argumentelor Guvernului privind imposibilitatea de a o executa din cauza unei interpretări incoerente și incomplete, Curtea face trimitere la concluziile la care a ajuns în paragrafele 55 și 56 de mai sus.

74. Astfel, refuzând să se conformeze hotărârii din 8 iunie 2000, autoritățile naționale au privat societatea reclamantă de posibilitatea de a folosi terenul în cauză, fără a-i prezenta o justificare. Curtea amintește că statele beneficiază, desigur, de o marjă amplă de apreciere pentru a-și conduce politica de urbanism (*Gorraiz Lizarraga și alții împotriva Spaniei*, nr. 62543/00, paragraful 70, CEDO 2004-III). Cu toate acestea, în acest caz, nu avut loc nicio modificare a planurilor de urbanism și acest motiv nu a fost niciodată invocat de autoritățile administrative în fața instanțelor naționale pentru a justifica neexecutarea hotărârii. Presupunând chiar că un asemenea motiv ar putea justifica neexecutarea, Curtea constată că autoritățile nu au propus nicio măsură compensatorie societății reclamante pentru ca echilibrul just impus de art. 1 din Protocolul nr. 1 să nu fie întrerupt (a contrario *Phocas* citat anterior, paragraful 60).

75. Ținând cont de cele de mai sus, Curtea concluzionează că s-a încălcat [art. 1](#) din Protocolul nr. 1 din Convenție.

III. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

76. În conformitate cu art. 41 din Convenție, "*În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.*"

A. Prejudiciu

77. Societatea reclamantă cere executarea hotărârii din 8 iunie 2000. Ea cere de asemenea cu titlu de prejudiciu material 11.000.000 dolari americani (USD). Această sumă reprezintă valoarea construcției pe care ea a construit-o pe teren și care a fost

demolată de autorități, adică 1.100.000 USD, precum și beneficiul net pe care l-ar fi putut obține din exploatarea terenului și a construcției.

78. Societatea reclamantă prezintă un raport de expertiză asupra rentabilității investiției sale, conform căruia beneficiul net pe care l-ar fi putut realiza din ianuarie 1998 până în mai 2004 este de 3.507.477 USD. Cu toate acestea, în opinia sa, acest raport de expertiză nu ține cont de faptul că în momentul în care contractul de concesiune ar fi fost încheiat, concurența pe piața românească privind disponibilitatea spațiilor comerciale pentru chirie era foarte mică, ceea ce i-ar fi permis să realizeze beneficii mai importante, pe care o evaluează la 1.500.000 USD pe an. Prin urmare, ea consideră că beneficiul pe care l-ar fi putut realiza din ianuarie 1998 până în iunie 2004 este de 9.900.000 USD.

79. Societatea reclamantă cere de asemenea suma de 100.000 USD cu titlu de prejudiciu moral pentru umilințele pe care doamna avocat Ruxandra Awad le-a suferit pentru executarea hotărârii în cauză.

80. Guvernul consideră că suma solicitată cu titlu de lipsă de câștig este excesivă și că cea mai bună reparație ar fi restituirea în natură a bunului. În ceea ce privește nebeneficierea, Guvernul amintește că jurisprudența Curții face o distincție între cazurile în care reclamantului i s-a restituit bunul (*Anghelescu împotriva României*, nr. 29411/95, paragrafele 75-77, 9 aprilie 2002, *Surpaceanu împotriva României*, nr. 32260/96, paragrafele 54-56, 21 mai 2002 și *Oprescu împotriva României*, nr. 36039/97, paragrafele 56-57) și cele în care bunul nu i-a fost restituit (*Popescu Nasta împotriva României*, nr. 33355/96, paragraful 62, 7 ianuarie 2003). În prima categorie de cauze, Curtea a alocat reclamanților o sumă pentru privarea de proprietate suferită și nu pentru nebeneficiere. În

al doilea gen de cauze Curtea nu a alocat nicio sumă cu acest titlu ținând cont de faptul că a ordonat restituirea bunului.

81. Referitor la cauzele *Buzatu împotriva României* ((satisfacție echitabilă), nr. 34642/97, paragraful 18, 27 ianuarie 2005, *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei* (satisfacție echitabilă), nr. 48553/99, paragraful 70, 2 octombrie 2003 și *Capital Bank AD împotriva Bulgariei*, nr. 49429/99, paragraful 144, CEDO 2005-XII (extrase)), Guvernul amintește că Curtea nu poate face speculații asupra valorii reale a investițiilor și că nu poate fi acordată nicio sumă cu acest titlu.

82. Guvernul adaugă că, conform jurisprudenței Curții, o societate comercială nu are dreptul la o despăgubire morală. În orice caz, el relevă că suma cerută cu titlu de prejudiciu moral vizează direct pe reprezentanta societății reclamante și nu societatea însăși.

83. În privința prejudiciului moral, Curtea amintește că, conform jurisprudenței sale, o persoană juridică, fie și o societate comercială, poate suferi un alt prejudiciu decât material cerând o reparație bănească (a se vedea *Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei* [GC], 35382/97, CEDO 2000-IV, paragrafele 31-37). Cu toate acestea, Curtea constată că prejudiciul invocat în speță nu privește societatea reclamantă ci pe reprezentanta sa. Prin urmare, Curtea consideră că nu trebuie plătită o sumă oarecare cu acest titlu.

84. În privința prejudiciului material, Curtea consideră că aplicabilitatea [art. 41](#) nu se află în stare de judecată, astfel încât trebuie reanalizată ținând cont de asemenea de eventualitatea unui acord între statul pârât și interesați (art. 75 alin. 1 și 4 din regulamentul Curții).

B. Costuri și cheltuieli

85. Societatea reclamantă nu cere rambursarea costurilor și cheltuielilor.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

- 1. declară cererea admisibilă;*
 - 2. hotărăște că a fost încălcat art. 6 alin. 1 din Convenție;*
 - 3. hotărăște că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;*
 - 4. hotărăște că aplicabilitatea [art. 41](#) din Convenție nu se află în stare de judecată în ce privește prejudiciul material;*
prin urmare,
 - a) o amână în privința acestui punct ;*
 - b) invită Guvernul și societatea reclamantă să-i prezinte în scris, în termen de 3 luni de la data la care hotărârea a rămas definitivă, conform [art. 44](#) alin. 2 din Convenție, observațiile lor asupra prezentei chestiuni și în special să îi aducă la cunoștință orice acord la care vor ajunge;*
 - c) amână procedura ulterioară și delegă președintelui camerei sarcina de a stabili o dată în caz de nevoie;*
 - 5. respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.*
- Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 12 iulie 2007, în aplicarea [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.*

Bostjan M. Zupančič,

președinte

Santiago Quesada,

greffier